

**Česká školní inspekce
Plzeňský inspektorát
Koperníkova 26, 301 00 Plzeň**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Č. j. ČŠIP-924/10-P

Název kontrolované osoby: **Základní škola a Mateřská škola Pňovany, okres Plzeň-sever, příspěvková organizace**

Sídlo: **Pňovany 73, 330 23 Nýřany**

IČ: **70 997 101**

Identifikátor: **650 059 743**

Právní forma: **příspěvková organizace**

Zastoupená: **ředitelkou Mgr. Helenou Dokoupilovou**

Zřizovatel: **Obec Pňovany**

Místo inspekční činnosti: **mateřská a základní škola, Pňovany 73**

Termín inspekční činnosti: **13., 14. a 16. prosince 2010**

Předmět inspekční činnosti

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného Základní školou a mateřskou školou Pňovany, okres Plzeň-sever, příspěvkovou organizací podle § 174 odst. 2 písm. b) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů (školský zákon); zjišťování a hodnocení naplnění školních vzdělávacích programů a jejich souladu s právními předpisy a rámcovými vzdělávacími programy podle §174 odst. 2 písm. c) školského zákona (ŠZ) se zaměřením na:

- rovný přístup ke vzdělávání dle § 2 odst. 1 písm. a) ŠZ
- řízení a personální podmínky školy dle § 164 a 165 ŠZ
- materiální a finanční předpoklady školy dle § 160 ŠZ
- efektivní organizaci vzdělávání danou ŠVP dle § 5 ŠZ

Aktuální stav školy

Základní škola (ZŠ) s 1. – 5. ročníkem s kapacitou 100 žáků vzdělává ve školním roce 2010/2011 ve dvou třídách 31 žáků: v I. třídě je zapsáno 15 žáků 1. a 2. ročníku (9 + 6), ve II. třídě je sloučen 3., 4. a 5. ročník (6 + 4 + 6). Na výuku výtvarné výchovy a tělesné výchovy jsou spojováni žáci 1., 2. a 3. ročníku. Jednotřídní mateřská škola (MŠ) přijala k předškolnímu vzdělávání 25 dětí, čímž naplnila svoji kapacitu. Šest dětí je v posledním roce před zahájením povinné školní docházky. Provoz MŠ je stanoven od 7:00 do 15:30 hodin, výše úplaty za předškolní vzdělávání je 200 Kč měsíčně. Součástí subjektu je školní družina a školní jídelna.

Vzdělávací proces zajišťuje celkem 6 pedagogů. Jedna ze dvou učitelek kvalifikovaných pro předškolní vzdělávání je pověřena vedením mateřské školy a zastupováním ředitelky v době její nepřítomnosti. V základní škole vyučují 4 pedagogové, z toho tři učitelky jsou odborně kvalifikované. Nekvalifikovaně je vedena výuka tělesné a výtvarné výchovy vychovatelkou školní družiny (úvazek 0, 2). Od poslední inspekce došlo k výměně jedné z učitelek MŠ, ostatní pedagogické pracovnice tvoří dlouhodobě stabilní kolektiv.

Škola sídlí v prostorné budově původně úplné základní školy na okraji obce. Část dětí a žáků dojíždí z okolních obcí Úlice a Plešnice.

Pro předškolní vzdělávání byl vytvořen školní vzdělávací program (ŠVP PV), který byl pro školní rok 2010/2011 inovován a je v souladu s Rámcovým vzdělávacím programem pro předškolní vzdělávání (RVP). Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání (ŠVP ZV) byl po dílčí úpravě učebního plánu rovněž shledán v souladu s příslušným RVP. Činnost školní družiny je realizována podle ŠVP pro zájmové vzdělávání.

Poslední inspekční činnost v roce 2007 byla zaměřená na využívání prostředků informačních a komunikačních technologií a konstatovala funkční stav této oblasti. V současné době je zpracován projekt na celkovou obměnu vybavení počítačové učebny.

Hodnocení hlavních výsledků vzdělávání ve vztahu k ŠVP

Zaměření školních vzdělávacích programů vychází z podmínek malé školy a je dostupné všem přijatým dětem a žákům. Orientuje se zejména na zajištění partnerských vztahů mezi dětmi, žáky a učiteli a na posílení zájmu o životní prostředí a jeho ochranu. Výrazný prostor je věnován mimoškolním akcím s cílem podpořit spolupráci s rodiči, obcí a dalšími partnery.

Menší počet žáků v ZŠ dává učitelům možnost individuálního přístupu na základě znalosti specifických potřeb jednotlivců. I když aktuálně nejsou vykazováni žáci se speciálními vzdělávacími potřebami, jsou včas podchycovány problémy, které by mohly ohrozit jejich školní úspěšnost. Rodičům jsou zprostředkovány kontakty na školské poradenské zařízení, v případě zjištění řečových vad na klinického logopeda. Způsob případné integrace dětí a žáků je řešen ve školní dokumentaci.

Sledované předškolní vzdělávání organizované frontálními, skupinovými i individuálními formami probíhalo v klidné a přátelské atmosféře. Prostor k volné hře byl sice omezen nabídkou řízené tvořivé činnosti, kterou děti s ochotou využívaly, ale i tak měly dostatek času si volně vybírat hračky, rozdělovat herní role, komunikovat s ostatními. Učitelka vhodně dbala na rozvoj pracovních návyků při stříhání a lepení, poskytovala

podporu mladším dětem. K diferenciaci náročnosti úkolů prostřednictvím nabídky různých činností nedošlo, což omezovalo děti v samostatnosti jednání a zodpovědnosti za svoji volbu. Plynulost dopoledních činností narušovala nevhodná organizace svačiny probíhající v jídelně, která vedla k prostojům a bránila vzájemné provázanosti spontánních a řízených činností. Pozitivními jevy byla podpora přemýšlení dětí, pestrost činností a jejich účinné hodnocení. Rezervy dané nízkou praxí učitelky spočívaly v menší míře tvořivého a hravého zpracování tématu a v práci s dětskou fantazií. Nutno je rovněž důsledněji upevňovat vnitřní pravidla (např. při úklidu pomůcek, hygieně).

Na výsledcích dětí byla patrná každodenní promyšlená práce učitelek: jsou obratné, mají adekvátní pracovní dovednosti, dobře se vyjadřují, neostýchají se zpívat, recitovat, vyjadřovat své názory. Důsledně jsou podporovány jejich poznávací schopnosti. Méně zřetelná je jejich představivost a aktivita k učení prostřednictvím vlastní činnosti, například experimentováním. Sledovanými činnostmi i záznamy v třídní dokumentaci je prokazatelné naplňování školního vzdělávacího programu. Výsledky předškolního vzdělávání jsou učitelkami průběžně sledovány, chybí však kritérium hodnocení naplňování klíčových kompetencí jako hlavních výstupů při přechodu dětí do ZŠ.

Sledované základní vzdělávání probíhalo vzhledem k typu školy ve třídách se sloučenými ročníky. Učitelkám se většinou dařilo vhodně motivovat žáky a účelně střídát přímou a nepřímou práci s nimi. Prvky činnostního učení, kterým se škola profiluje v ŠVP ZV, byly začleněny pouze na ukázkou jako demonstrace konkrétního příkladu bez možnosti praktického vyzkoušení všemi žáky, což snížilo efektivitu tohoto postupu. Přestože se učitelky snažily zařazovat různé metody a formy práce, převažovala klasická frontální výuka po jednotlivých ročnících bez výraznější individualizace směrem k jednotlivcům. Žáci respektovali pokyny učitelek, prokazovali značnou míru samostatnosti a vytrvalosti při plnění zadaných úkolů a snažili se dokončit svoji práci v daném čase. Prokazovali velmi dobré úrovně znalostí zejména v matematické a přírodovědné gramotnosti, méně byla rozvíjena sociální gramotnost a vzájemná komunikace. Rezervy se vyskytly v práci s chybou, kdy nebyla věnována dostatečná pozornost jejímu využití v procesu učení. Průběžnému hodnocení žáků učitelem někdy scházela konkrétnost a nastavení kritérií, sebehodnocení bylo zaznamenáno ve velmi jednoduché formě jen ojediněle. Příležitostně byly do výuky zařazovány aktivizační a relaxační prvky.

Uvnitř subjektu je sledován přechod dětí z předškolního do základního vzdělávání, vedoucí učitelka hospituje v září v I. třídě, kde probíhá adaptace dětí. Spolupráce se spádovou školou s 2. stupněm není dle vedení školy příliš funkční, část žáků přechází do základních škol v Plzni. Zpětnou vazbu poskytují učitelkám žáci vyšších ročníků při neformálních návštěvách školy.

Hodnocení předpokladů školy ke vzdělávání podle požadavků školského zákona

Hlavní snahou vedení bylo v posledních letech stabilizovat klesající počet dětí a žáků a zajistit tak budoucnost školy. Tento cíl se zdá být splněn, neboť mateřská škola má opakovaně naplněnu stanovenou kapacitu a počet žáků základní školy překročil ekonomicky únosný počet 30 žáků. Vzhledem k zájmu rodičů předškolních dětí bude možno úpravou třídy stávající kapacitu MŠ ještě rozšířit do počtu 28 dětí stanoveného školským zákonem jako maximální počet dětí v jedné třídě.

Ředitelka školy má dlouholeté zkušenosti, její řídicí styl je založen na demokratickém přístupu ke všem zaměstnancům. Pravomoci k řízení mateřské školy delegovala na vedoucí učitelku. Poradním orgánem je pedagogická rada, která řeší otázky organizační i metodické a projednává všechny zásadní dokumenty školy. Průběžné vzdělávání pedagogů je vedením školy podporováno, probíhá však nerovnoměrně. Nejvíce seminářů navštěvuje ředitelka, některé z učitelek nabídky vzdělávacích institucí nevyužívají. Chybí tak účinná podpora vzdělávání v oblasti inovace metod a forem pedagogické práce. Pravidelně probíhá hodnotící činnost. Zjištění jsou reálná, postihují rezervy a mohou vést ke zlepšování podmínek školy. V praxi však odstraňování popsaných rezerv není příliš progresivně a důsledně uplatňováno, což vede ke stagnaci a může být do budoucna rizikem.

Prostorové podmínky základní školy jsou vyhovující. Kromě dvou kmenových tříd je k dispozici malá počítačová učebna a pracovní výtvarné výchovy. Pro tělovýchovné aktivity byla zřízena cvičebna, jejíž rozměry však nejsou optimální pro aktuálně spojované tři ročníky. Preferovány jsou proto pohybové aktivity venku. Bezpečnost žáků je sledována, záznamy posledních dvou let vykazují nulovou úrazovost. Vybavenost pomůckami je průměrná, stejně jako podíl využívání didaktických pomůcek ve sledované výuce. Finanční prostředky zřizovatele jsou částečně využívány na mzdy provozních zaměstnanců, na opravy a údržbu provozně nákladné budovy a na postupnou modernizaci nábytku a zařízení. Zatím se podařilo vybavit třídy výškově stavitelným žakovským nábytkem, novými kryty topení, ze sponzorského příspěvku byla do školní zahrady zakoupena skluzavka. V plánu je obměna úložného nábytku. Podnětnost školních prostor zlepšila nová výmalba.

Závěry, celkové hodnocení školy

Subjekt poskytuje předškolní a základní vzdělávání na základě rovných příležitostí. Zajišťuje k tomu optimální personální podmínky dané kvalifikovanými pedagogy a standardní materiální a finanční předpoklady. Organizace vzdělávacího procesu je funkční, v mateřské škole je dílčím rizikem nepružnost tzv. režimových momentů. Předškolní i základní vzdělávání směřuje k naplňování příslušných školních vzdělávacích programů, čímž jsou respektovány požadavky školského zákona. Výsledky dětí a žáků prokázaly dílčí rozvíjení klíčových kompetencí potřebných pro další stupně vzdělávání. Rezervy v progresivitě metod a forem pedagogické práce je možno odstranit hlubší analýzou průběhu vzdělávání a vhodným sebevzděláváním učitelů.

Přílohy inspekční zprávy

Seznam dokladů a materiálů, o které se inspekční zjištění opíralo.

Poučení

Podle § 174 odst. 13 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Plzeňský inspektorát, Koperníkova 26, 301 00 Plzeň.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v Plzeňském inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

V Plzni dne 31. prosince 2010

(razítko)

Titul, jméno, příjmení, funkce

Mgr. Ivana Krýslová, školní inspektorka

Krýslová v. r.

Mgr. Miroslava Siváková, školní inspektorka

Siváková v. r.

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

V Pňovanech dne 7. 1. 2011

(razítko)

Mgr. Helena Dokoupilová, ředitelka

H. Dokoupilová v. r.

Připomínky ředitelky školy

21. 1. 2011

Připomínky nebyly podány.

Seznam dokladů a materiálů, o které se inspekční zjištění opíralo

1. Zřizovací listina, vydala Obec Pňovany pod čj. 362/02 s účinností od 1. 1. 2003 včetně Dodatků 1 – 4
2. Rozhodnutí ve věci změny údajů v rejstříku škol a školských zařízení, vydalo Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy pod čj. 3859/2007-21
3. Výpis z rejstříku škol ze dne 7. 12. 2010
4. Organizační řád, Školní řád ZŠ, Školní řád MŠ
5. Provozní řád
6. Pracovní náplně zaměstnanců, rozpis přímé pedagogické činnosti
7. Doklady kvalifikace pedagogů
8. Jmenování ředitelky školy, vydala Obec Pňovany s účinností od 1. 7. 2004
9. Výkaz o mateřské škole S 1-01 dle stavu k 30. 9. 2010
10. Výkaz o základní škole S 3-01 dle stavu k 30. 9. 2010
11. Výkaz o ředitelství škol S 13-01 dle stavu k 30. 9. 2010
12. Vlastní hodnocení školy 2007 – 2010
13. Výroční zpráva za školní rok 2009/2010
14. Školní matrika mateřské a základní školy
15. Kniha úrazů
16. Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání
17. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání
18. Školní vzdělávací program pro zájmové vzdělávání „Sluníčko“ platný od 1. 9. 2010
19. Třídní knihy základní a mateřské školy
20. Plán hospitační činnosti na rok 2009/2010 a 2010/2011, záznamy z hospitací
21. Plán a záznamy jednání pedagogické rady
22. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků 2009/2010 a 2010/2011
23. Rozpis rozpočtu přímých výdajů ve školství pro rok 2010 – úprava z 10. 11. 2010
24. Inspekční zpráva z 21. 6. 2007

Zpracovala

V Plzni dne 31. prosince 2010

Mgr. Ivana Krýslová, školní inspektorka

Krýslová v. r.

Převzala

V Pňovanech dne 7. 1. 2011

Mgr. Helena Dokoupilová, ředitelka

H. Dokoupilová v. r.